

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2CdoPr/1/2024
Identifikačné číslo spisu:	8121210954
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8121210954.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobcu: G. O., nar. Z., bytom v G., zastúpený JUDr. Jánom Pavlíkom, advokátom, so sídlom v Prešove, Nábrežná 13, proti žalovanému: C. V., nar. Z., bytom v V., zastúpený JUDr. Mikulášom Buzgóom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, o vyplatenie mzdy, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2-42Cpr/2/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. septembra 2023 sp. zn. 6CoPr/7/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26. septembra 2023 sp. zn. 6CoPr/7/2023 v druhom výroku, ktorým bolo rozhodnuté o nároku na náhradu trov odvolacieho konania, z r u š u j e a v e c m u v r o z s a h u zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Dovolanie vo zvyšku z a m i e t a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“, „okresný súd“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 23. januára 2023 č. k. 42Cpr/2/2022-71 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal vyplatenia mzdy vo výške 3.500 eur za prácu vykonávanú pre žalovaného v období od 13. 11. 2002 do 31. 12. 2002 a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že k ústnej dohode o druhu práce, mieste výkonu práce a výške mzdy došlo medzi žalobcom a I. J.. Z dohody medzi týmito subjektami nemohol vzniknúť pracovný pomer medzi žalobcom a žalovaným C. V.. Žalovaný preto nemá vo vzťahu k žalobcovi žiadne povinnosti vyplývajúce z výkonu jeho práce v P., lebo nebol jeho zamestnávateľ, a teda nie je pasívne legitimovaným subjektom. Pracovný pomer vzniká okamihom dohody o podstatných náležitostiach pracovnej zmluvy a faktický úkon zaplataenia povinných odvodov túto dohodu nemôže nahradiť. Zo skutočnosti, že žalovaný uhradil za žalobcu odvody, nemožno bez ďalšieho odvodiť existenciu pracovnoprávneho vzťahu medzi žalobcom ako zamestnancom a žalovaným ako zamestnávateľom.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 26. septembra 2023 sp. zn. 6CoPr/7/2023 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že žiaden z odvolacích dôvodov nie je naplnený. Žalobca v odvolaní v podstatnej časti už len opakoval argumenty, uvádzané v konaní pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, a preto jeho odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého žalovaný nebol zamestnávateľom žalobcu v období, za ktoré sa žalobca domáha vyplatenia mzdy (13. 11. 2002 až 31. 12. 2002), z dôvodu ktorého žalovanému nevznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi za vykonanú prácu mzdu, a teda žalovaný v spore nie je pasívne legitimovaný, čo muselo viesť k zamietnutiu žaloby. K námietkam odvolateľa uviedol, že nepochybne bolo preukázané samotnou výpoveďou žalobcu (už v trestnom konaní), že o výkone práce (druh práce, miesto výkonu práce a výška mzdy) sa dohodol s Jaroslavom Barchtom, podľa jeho pokynov sa dostavil na miesto výkonu práce do Talianska a podľa jeho pokynov dopravil na miesto výkonu práce aj žalovaného a ďalšie dve osoby. Je teda zrejmé, že žalobca prišiel so žalovaným do kontaktu až potom, čo sa dohodol s I. J. na výkone práce, keď žalovaného dopravil svojim motorovým vozidlom na výkon práce do P. Pracovnú zmluvu mu mal vyhotoviť v P. I. J. na základe ich telefonической dohody. Žalobca teda netvrdil žiadne skutočnosti ohľadne dohody o výkone práce pre žalovaného a žalovaný zároveň vysvetlil dôvody zaplattenia odvodov do Sociálnej poisťovne za žalovaného (na základe dohody s I. J.) a poprel, že by žalobcu niekedy zamestnával, alebo že by mu prisľúbil uzavretie pracovnej zmluvy. Žalovaný rovnako ako žalobca vykonával prácu na základe ústnej dohody s I. J. a rovnako za ňu nedostal finančnú náhradu. Vychádzajúc z uvedených skutkových zistení bol správny záver súdu, že medzi stranami nevznikol pracovnoprávny vzťah, a teda žalovaný nie je v spore pasívne vecne legitimovaný. Nedôvodne žalobca vytýkal súdu, že nevykonával potrebné zistenia pre identifikáciu I. J. a neoveril v Sociálnej poisťovni, kto za neho uhradil odvody. Krajský súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/86/2017, v zmysle ktorého súd nemôže podávať informácie žalobcovi pri identifikácii subjektu, ktorý má vystupovať na strane žalovaného. Súd sa napriek tomu pokúšal vlastným šetrením zistiť identifikačné údaje I. J., avšak neúspešne a keďže tieto údaje nedoplňil ani žalobca na výzvu súdu, podanie voči nemu odmietol, keďže bez identifikácie fyzickej osoby, ktorá má byť stranou sporu, nie je možné v konaní pokračovať. Identifikačné údaje nevedel poskytnúť ani žalovaný pri svojom výsluchu. Súd teda vyčerpал všetky možnosti pre odstránenie väd žaloby, spočívajúce v nedostatočnom označení pôvodne žalovaného I. J. a nedopustil sa tak žiadneho nesprávneho postupu, ktorým by odňal žalobcovi právo konať, alebo ktorý by mohol mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalobcove tvrdenia, že žalovaný za neho ako zamestnávateľ v rozhodnom období platil odvody do Sociálnej poisťovne, tento nepoprel, výslovne žalovaný toto potvrdil, vysvetlil aj dôvody takéhoto svojho konania, čím sa táto skutočnosť stala nespornou (§ 151 ods. 1 CSP) a nebolo potrebné ohľadne nej vykonávať ďalšie dokazovanie (§ 186 ods. 2 CSP). Nedôvodne preto žalobca vytýkal súdu, že mal postupom podľa § 185 ods. 2 CSP overiť v Sociálnej poisťovni, kto za neho mal uhradiť odvody ako zamestnávateľ. Odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, dospel k záveru o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov odvolacieho konania úspešnému žalovanému v zmysle § 257 CSP, ktoré spočívajú v osobných, sociálnych a zdravotných pomeroch žalobcu, ako tieto zistil súd prvej inštancie.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktoré odôvodnil v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie. Dovolateľ uviedol, že porušenie práva na spravodlivý proces je možné vidieť v nasledujúcom procesnom postupe súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu: 1. Zmarenie práva žalobcu domáhať sa svojho práva na súde zakotveného v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, 2. Porušenie povinnosti skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania prihliadnuť podľa § 257 CSP. Dovolateľ uviedol, že rozhodnutie

odvolacieho súdu je zjavne nelogické a nemá oporu ani v zaobstaraných dôkazoch, keďže Okresný súd Košice II najprv vo svojom uznesení z 18. 05. 2023 uvádza, že osobu menom I. J. sa nepodarilo stotožniť so žiadnou osobou a následne vo svojom rozsudku z 23. 01. 2023 má za preukázané, že pracovný pomer vznikol medzi žalobcom a I. J., napriek k tomu, že súčasťou spisu je zápisnica z 25. 01. 2022, podľa ktorej sú I. J. a žalovaný bratrančí a túto skutočnosť nepreveril. Polemizoval so závermi súdu, že žalovaný identifikačné údaje I. J. nevedel poskytnúť pri svojom výsluchu, a to aj napriek tomu, že mal od žalobcu vedomosť, že tieto osoby sú údajne v príbuzenskom vzťahu (bratrančí), no napriek tomu ostatné skutočnosti, ktoré tvrdil žalovaný si vzal súd za preukázané, ako napríklad skutočnosť, že pracovný pomer vznikol medzi žalobcom a I. J., avšak odvody do Sociálnej poisťovne zaplatil žalovaný. Tieto okolnosti nepreveril ani odvolací súd. K porušeniu práva na spravodlivý proces došlo tým, že súd prvej inštancie nevyužil žiaden procesný prostriedok na to, aby zistil kompletne údaje žalovaného I. J. od žalovaného, no napriek tomu si osvojil to, že pracovný vzťah mal vzniknúť medzi žalobcom a I. J., pričom nemal stotožnenú žiadnu osobu s týmito údajmi, no evidentne disponoval informáciou, že I. J. je údajne bratrancom žalovaného a taktiež, že žalovaný musí poznať presné identifikačné údaje žalovaného I. J., keďže zaplatil za neho odvody do Sociálnej poisťovne. Napriek takémuto nesprávnemu procesnému postupu súdu prvej inštancie, sa s jeho závermi stotožnil aj odvolací súd. Zároveň žalobca poukázal na to, že súd si nespĺnil svoju povinnosť skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Súd sa nezaoberal skúmaním majetkových, sociálnych, osobných, zárobkových a iných pomerov všetkých strán sporu. Odvolací súd zaviazal žalobcu zaplatiť trovy odvolacieho konania žalovanému napriek tomu, že Krajský súd v Košiciach s poukazom na § 257 CSP úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že námietky žalobcu voči postupu súdu sú nedôvodné a rozhodnutie odvolacieho súdu, vrátane trov konania je správne. Navrhol preto dovolanie zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu, pokiaľ ide o výrok o náhrade trov odvolacieho konania, je čiastočne prípustné a dôvodné a vo zvyšku treba dovolanie zamietnuť, pretože nie je dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

9. Dovolateľ uviedol, že prípustnosť jeho dovolania vyplýva z § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie

končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľom namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces, ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne uplatnenými námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie (II. ÚS 76/07).

12. Žalobca v súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietal, že odvolací súd a súd prvej inštancie zmarili jeho právo domáhať sa svojho práva na súde zakotveného v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Avšak pri bližšom vymedzení sa dovolateľ zaoberal nesprávnymi zisteniami konajúcich súdov, pokiaľ šlo o odmietnutie podania v časti týkajúcej I. J., pričom toto uznesenie (č. l. 36) bolo vydané už pred vyhlásením rozsudku súdu prvej inštancie a v tomto dovolacom konaní ho nie je možné preskúmať a voči osobe, ktorú žalobca pomenoval I. J. (J.), už napadnutý rozsudok nesmeruje. Povedané inými slovami, aj keby zistil dovolací súd nejaké procesné pochybenia pri vydávaní uznesenia o odmietnutí podania voči I. J., nemohol by voči nim nijako zasiahnuť, nakoľko toto rozhodnutie nebolo napadnuté dovolaním a vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu by to nemalo žiadny význam.

12.1. Dovolací súd považuje ďalej za potrebné zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

12.2. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

12.3. Týka sa to aj skutkového (údajného) zistenia, že žalovaný je bratrancom I. J.. Vzhľadom na vyššie

uvedené, by ale ani toto skutkové zistenie nemohlo mať vplyv na napadnuté rozsudky, nakoľko voči J. už tieto rozhodnutia nesmerujú a záver, že žalovaný C. V. nebol zamestnávateľom žalobcu by to už nemohlo zmeniť.

13. Dovolateľ ďalej namietal, že súd prvej inštancie nevyužil žiaden procesný prostriedok na to, aby zistil kompletne údaje žalovaného 1/ (I.. J.) od žalovaného 2/ (C.. V.), no napriek tomu si osvojil to, že pracovný vzťah mal vzniknúť medzi žalobcom a I. J., pričom nemal stotožnenú žiadnu osobu s týmito údajmi, no evidentne disponoval informáciou, že žalovaný 1/ je údajne bratrancom žalovaného 2/ a taktiež, že žalovaný 2/ musí poznať presné identifikačné údaje žalovaného 1/, keďže zaplatil za neho odvody do Sociálnej poisťovne. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že presná identifikácia žalovaných je v prvom rade záležitosťou žalobcu a nie je namieste prílišná aktivita súdu pri „pomoci“ žalobcovi pri ustáľovaní sporu (vrátane jeho strán), nakoľko by mohlo prísť k porušeniu princípu rovnosti strán. Navyše, platí rovnako ako je uvedené vyššie, že aj prípadné zistené procesné pochybenie nemá vplyv na meritórne rozhodnutie, nakoľko pokiaľ ide o osobu, ktorú žalobca nazval I. J., voči nej už konanie momentálne neprebíha. Žiadne uvádzané okolnosti už tento záver zmeniť nemôžu. Napokon súd prvej inštancie snahu zistiť údaje I.. J. vykonal, ale i tak sa mu ho nepodarilo stotožniť.

13.1. Súd prvej inštancie vyvinul aktivitu a žalobcu vyzval v zmysle ustanovenia § 128 CSP, aby svoje podanie doplnil, pričom tento pôvodného žalovaného 1/ dostatočne neidentifikoval, preto voči nemu podanie odmietol. Nemožno napokon obísť ani skutočnosť, že žalobca súhlasil s uzatvorením pracovného pomeru bez písomnej formy, pričom sa tým sám pripravil o i. o dôležité informácie, ktoré mu v následnom konaní tak zásadne chýbali.

14. Z hľadiska obsahového dovolateľ v dovolaní namietal i nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu a jeho nedostatočné odôvodnenie.

14.1. K námietkam dovolateľa týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces (podrobnejšie poukazuje dovolací súd napr. na rozsudok najvyššieho súdu z 27. októbra 2021 sp. zn. 5Cdo/130/2021).

14.2. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu napadnutý dovolaním žalobcu spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitráry (svojvoľný). Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov vychádzal, akými úvahami sa riadil a ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil. Odôvodnenie jeho rozsudku zodpovedá aj základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, vyplýva z neho vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné. Závery, ku ktorým odvolací súd dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

15. Dovolací súd dodáva, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu dostatočne vysvetľuje, prečo bol žalobca v predmetnom spore neúspešný, keďže bolo zistené, že medzi ním a žalovaným nebol založený pracovný pomer.

16. Majúc na zreteli vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu pokiaľ ide o meritum veci nie je zaťažené vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

17. Žalobca ďalej namietal, že odvolací súd si nesplnil svoju povinnosť skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Súd sa podľa neho nezaoberal skúmaním majetkových, sociálnych, osobných, zárobkových a iných pomerov všetkých strán sporu.

17.1. Pokiaľ ide o výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o náhrade trov odvolacieho konania dospel dovolací súd k zisteniu, že v tejto časti je dovolanie žalobcu prípustné a dôvodné v zmysle § 420 písm. f) CSP.

17.2. Odvolací súd totiž vo výrokovej časti priznal žalovanému voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania, pričom ale tento výrok odôvodnil úplne opačne, keď „dospel k záveru o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov odvolacieho konania úspešnému žalovanému v zmysle § 257 CSP, ktoré spočívajú v osobných, sociálnych a zdravotných pomeroch žalobcu, ako tieto zistil súd prvej inštancie. Zlá finančná situácia žalobcu vyplýva aj z tej skutočnosti, že v minulosti (rok 2019) bol na majetok žalobcu ako úpadcu vyhlásený konkurz. Uloženie povinnosti žalobcovi nahradiť trovy konania by preto mohlo neprimerane zasiahnuť do jeho možností a schopností uspokojovať svoje základné životné potreby.“

17.3. Ako vyplýva z uvedeného, pokiaľ ide o rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania, výrok o náhrade trov konania a odôvodnenie rozhodnutia sú v rozpore, čo samo osebe spôsobuje zmätočnosť napadnutého rozhodnutia v tomto výroku, preto bolo potrebné tento výrok zrušiť a vrátiť odvolaciemu súdu, aby ich dal do súladu.

17.4. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd v zmysle § 449 ods. 1 a § 450 CSP zrušil druhý výrok napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a vec mu vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie. Pri opätovnom prejednaní upozorňuje odvolací súd na potrebu splnenia si manuálnej povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 382 CSP a v prípade, ak bolo úmyslom odvolacieho súdu žalovanému náhradu trov konania nepriznať, je potrebné zrušiť i následné uznesenie Mestského súdu Košice z 27. novembra 2023 č. k. K2-42Cpr/2/2022-132 ako súvisiace rozhodnutie.

18. Dovolací súd ďalej konštatuje, že prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP namietaná nebola. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd uzatvára, že dovolateľ opodstatnene namietal dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP v časti, pokiaľ ide o výrok o náhrade trov odvolacieho konania, preto v tejto časti rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo zvyšku predmetnú vadu voči rozsudku odvolacieho súdu žalobca namietal nedôvodne, a preto jeho dovolanie vo zvyšnej časti zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP).

19. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie (jeho časť) a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.